

প্রজ্ঞা

বিশেষ সংখ্যা কপালী জয়ন্তী স্মৃতি গ্রন্থ

প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমনী

মুদ্রাসংস্থান
শ্রী সুশীল কুমার বসু

সম্পাদক
সেফাথী কল্যাণী বসু

২৫ তম প্রতিষ্ঠা দিবসের পতাকা উত্তোলন

২৫ তম প্রতিষ্ঠা দিবস উপলক্ষে বৃক্ষ রোপন

প্রজ্ঞা

বিশেষ সংখ্যা কপালী জয়ন্তী

স্মৃতি গ্রন্থ

২০১৫

গীতি ভাষা সংস্করণে .....

প্রতি.

শ্রী/শ্রীমতী _____

মুখ্য সম্পাদক

Library
2015

*PROGYA-2015 (Vol. 2nd) : An Annual College Magazine Special Issue for Silver Jubilee of
Progati College, Agomani Published by Editorial Board, Silver Jubilee Smriti Grantha.*

Date of Publication : 31st January, 2016

Publisher : Editorial Board Silver Jubilee Smriti Grantha,
Progati College, Agomani.

Chief Editor : Sunil Ch. Roy

Editor : Palash Jyoti Roy

Cover page concept : Parameswar Ray,
Atikur Rahman

Composed : Altaf Hussain

Press : M/s. R. B. Offset Press, Agomani.
Mobile :- 03662-288722

Editorial Board Silver Jubilee Smriti Grantha "Progya".

Advisors : Profullya Dev Sarma
Dr. Sushil Kr. Roy
Nitai Ch. Roy
Manowar Hussain Sarkar
Atikur Rahman (Jewel)

Chief Editor : Sunil Ch. Roy

Editor : Palash Jyoti Roy

Members : Mala Mazumdar
Mostafizur Rahman
Nazrul Hoque
Rabin Deka
Parameswar Ray
Mazibar Rahman

শ্ৰদ্ধাৰ্ঘ

প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়ৰ জন্ম লগ্নেৰে পৰা বিভিন্ন দিশত সেৱা আগবঢ়াই যোৱা
প্ৰয়াত জ্ঞাত-অজ্ঞাত সকলো হিতাকাঙ্ক্ষী, অসমৰ শিক্ষা জগত উজ্জ্বলাই
তোলা সমূহ বৰেণ্য ব্যক্তি তথা পাঠানকোঠত দেশমাতৃৰ
সেৱাৰ হকে প্ৰাণ আতুতি দিয়া সকলো বীৰ স্বহীদ
জোৱানৰ বিদেহী আত্মাৰ চিৰশান্তি কামনা কৰি
প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়ৰ ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ

স্মৃতিগ্ৰন্থ "প্ৰজ্ঞা"ৰ

এই বিশেষ সংখ্যাটিৰে জনালোঁ

অশ্ৰুসিক্ত

শ্ৰদ্ধাৰ্ঘ.....।

“শ্রদ্ধাঞ্জলী”

প্রয়াত আলাউদ্দিন সরকার
প্রাক্তন সভাপতি,
প্রগতি মহাবিদ্যালয় তথা
প্রাক্তন বিহারব গোলাকগঞ্জ সমষ্টি।

প্রয়াত আলহাজ আমানুৰ রহমান
প্রতিষ্ঠাপক সভাপতি
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমনী
তথা অবসর প্রাপ্ত অধ্যক্ষ
আগমনী উঃ মাঃ বিদ্যালয়।

প্রয়াত ভূত নাথ পাল
হুমি দাতা
প্রগতি মহাবিদ্যালয় আগমনী।

প্রয়াত ড॰ নমেন্দ্র নাথ অধিকারী
প্রাক্তন অধ্যক্ষ
প্রগতি মহাবিদ্যালয় আগমনী।

প্রয়াত মাহবুবুর রহমান (নাইড)
সহকারী অধ্যাপক, বুৰঞ্জী বিভাগ
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমনী।

“শ্রদ্ধাঞ্জলী”

প্রয়াত আলহাজ মৌঃ ছেলাইমান আলী
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমনী
তথা অবসর প্রাপ্ত শিক্ষক
আগমনী উঃ মাঃ বিদ্যালয়।

প্রয়াত পবমানন্দ চক্রবর্তী
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমনী
তথা অবসর প্রাপ্ত শিক্ষক
আগমনী উঃ মাঃ বিদ্যালয়।

প্রয়াত আলহাজ আব্দুল হামিদ
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমনী
তথা অবসর প্রাপ্ত অধ্যক্ষ
আগমনী উঃ মাঃ বিদ্যালয়।

প্রয়াত ববীন্দ্র নাথ রায় (দিপু)
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমনী।

প্রয়াত বরকত আলী
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমনী।

প্রয়াত বনজিৎ সিংহ
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমনী।

“শ্রদ্ধাঞ্জলী”

প্রয়াত কৃষ্ণ মোহন পণ্ডিত
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমণী ।

প্রয়াত আলহাজ আবুবক্কর সৰ্বকাব
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমণী ।

প্রয়াত অতীন্দ্র চন্দ্র দে
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমণী ।

প্রয়াত স্বর্ষীন্দ্র নাথ বায়
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমণী ।

প্রয়াত ছামছুল হক
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমণী ।

প্রয়াত অনাথ অধিকারী
প্রাক্তন সদস্য
প্রগতি মহাবিদ্যালয়, আগমণী ।

RAJ BHAVAN
GUWAHATI

Message

I am glad to learn that Progati College, Agomani, Dhubri is publishing a Special Edition of its College Magazine – "Progya" on the occasion of the Silver Jubilee of the college which is going to be celebrated from 29th to 31st January, 2016 as Closing Ceremony.

I wish the Silver Jubilee Celebrations of Progati College, Agomani and the Special Edition of its College Magazine – "Progya" all success.

(Padmanabha Balakrishna Acharya)
Governor of Assam

Dated: January 14, 2016

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়
GAUHATI UNIVERSITY

Dr. Mridul Hazarika

Vice-Chancellor

Phone : +91 361 250413/14, 257542/43

Fax : +91 361 2675375

Email ID : huzarika50@gmail.com

vc_guhati@rediffmail.com

GOVERNMENT OF ASSAM
DIRECTORATE OF HIGHER EDUCATION
KARLIPARA, GUWAHATI TRIPURA
W. S.A. 781006

MESSAGE

It gives me immense pleasure to know that Pragati College, Agomani is going to celebrate its Silver Jubilee celebration on 29th, 30th & 31st January, 2016.

It is praiseworthy that as a part of Silver Jubilee celebration, the organizing committee has decided to publish a "Souvenir". I hope the distinguished writers of this Souvenir will enrich the knowledge pool of the college, which I hope will bring about positive impact in the society. Publications are lifeline for an institution. It reflects diversity of thought process and manifestation of creativity of individuals.

I wish all success in their mission and hope the 'Souvenir' will be an asset of Pragati College, Agomani.

Date : 18.01.2016

(Mridul Hazarika)

GOVERNMENT OF ASSAM
DIRECTORATE OF HIGHER EDUCATION, ASSAM
KAHILIPARA, GUWAHATI-781019
☎ : FAX : 0361-2382236

Ref: _____

Date: _____

MESSAGE

I am happy to know that Progati College, Agomani, Assam is celebrating its SILVER JUBILEE on the successful completion of 25 years of its existence from 29th to 31st January/2016 in the college premises, and also publishing a souvenir "Progya" to commemorate the occasion. Celebration of Silver jubilee of an educational institution is a great honour for its students and all members associated with it.

I would like to convey my best wishes for the publication and a grand success of the celebration.

21.01.16
(P.Jidung)

ডা. ডেবশ্ৰী বৰুৱা

গুৱাহাটী জিলাৰ আশামনি অঞ্চলৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত শ্ৰদ্ধতি মহাবিদ্যালয়ে অহা ২৯,০০ আৰু ০১ অনুষ্ঠিত কলাসী জয়ন্তী মহোৎসৱৰ আয়োজন কৰা বুলি জানি অংশ নিবলৈ অনুৰোধ কৰিছো। সেইবামতে আপোনাৰ বাবে অতিৰিক্ত ভাৱে ৭৫ টা টকা এই মহাবিদ্যালয়খনৰ এই শুভক্ষণ উপভোগ কৰিবলৈ হয়তো সেইসকলৰ প্ৰতি আমাৰ আশংকা নাই। কিন্তু সেইসকল ব্যক্তি আমাৰ বাবে ঠিকমতে মিসকলে জনপ্ৰিয় গ্ৰন্থসমূহ কৰি অঞ্চলীয়া অঞ্চলবাসীক পঢ়া কৰিলে। আশামনিৰ লগতে বৃহত্তৰ গুৱাহাটী অঞ্চলৰ শৈক্ষিক তথা বিদ্যায়তনিক মিশ্ৰিত অধ্যয়নই অহা অনন্য অৰ্থনৈতিক এক এক গৌৰৱোজ্বল কৃতিত্ব বুলি আমি অনুৰোধ কৰো। এই উপলক্ষে এখন শ্ৰদ্ধা প্ৰকাশ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰাক্তন আৰু বৰ্তমান শিক্ষাৰ্থী-শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ লগতে অঞ্চলবাসী সাহিত্যসেৱীসকলৰ সেউজীয়া অনুৰোধ বটুকু হৈ ব'ব এই শ্ৰদ্ধাখন।

মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী-শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী তথা অধ্যয়নৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু বৰ্তমান শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ কলমে কৰাৰে নিগৰা কলা মুকুটৰ ওপৰি লৈ শ্ৰদ্ধাখন ন-কইন সাজত প্ৰকাশ পাব। ব ন সাহিত্য গ্ৰন্থসমূহৰ বাবে বহন কৰিবলগীয়া শ্ৰদ্ধাখনত যুগ প্ৰত্যয়ৰ স্নাত গাঁতালি মেলা নতুন উজ্জ্বল সাহিত্যৰ মালা গাঁথি আমাৰ স্বৰ্গীয় সাহিত্যৰ সেউজীয়া পৰামৰ্শ অনুশৰণত সজাই তুলিব।

শিক্ষাৰ্থী-শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ তাপ-মৈদামৰ সৃষ্টিৰ সমাহাৰত প্ৰাপ্য এই শ্ৰদ্ধাখন। ইয়াৰ মাধ্যমেৰে আপোনাৰ স্নাতক স্নাতী হ'বলৈ ন-শক্তিৰে আগবাঢ়িছে। সেইবন্ধি মলিচাত শ্ৰদ্ধাখনৰ প্ৰতিটো পৃষ্ঠাত জিলাকি টকা শৰু-সমাৰ্থে আমাক সঁচাই ধৰাৰ লগতে অতীতক পুনৰ স্নাত পেৰাওঁলৈ সুবিধা দিব।

কলাসী জয়ন্তী মহোৎসৱৰ সফলতা কামনাৰে মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষকবৃন্দ, সৰ্বকাৰী আৰু কলাসী জয়ন্তী মহোৎসৱৰ উদ্বোধনসকলক মোৰ আন্তৰিক শুভেচ্ছা আগুৱাই দিছো।

ঐব চেপেহী মোৰ ভাষা জননী।

(ড° ডেবশ্ৰী বৰুৱা)
সভাপতি
অসম সাহিত্য সভা

৪ ডিচ, ২০২২ অ'হাৰা

কোচ ৰাজবংশী সাহিত্য সভা

কেন্দ্ৰীয় সমিতি

পঞ্জীয়ন নং ২৩০৯ (এ) ৯৩/৯৪

প্ৰধান কাৰ্যালয় : শক্তি আশ্ৰম, কোকৰাঝাৰ

সভাপতি

ড° বিজয়লাল বৰুৱা

কামৰূপ মিলন ৰোড, বিলাপাৰা

ধুবুৰী, অসম, ৭১৩০২৪

ফোন নং ৯৪০০০২৯৮০০

email: bhatul.dalendra@gmail.com

পত্ৰ নং :

তাৰিখ: ২/৩/১৬

শুভ সন্দেশ

আগমনীৰ প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়ত আইসি জানুৱাৰী মাসেৰ
২৯ - ৩১ তাৰিখত অনুষ্ঠিত হওয়া ৰূপালী জয়ন্তী উৎসব উপলক্ষে
নিকলা আলোচনীৰ বিশেষ সংখ্যা "প্ৰজ্ঞা" ত পশ্চিম অসমেৰ ভাষা
সাহিত্য সংস্কৃতিৰ কথা অললৈ ঝললৈ কবিতা প্ৰকাশ হউক। তাৰে
আটুশ কবিতা শুভ সন্দেশ পাঠানুং।

দৰদিয়া
দ্বীপেন্দ্ৰ নাথ বৰুৱা
সভাপতি

কোচৰাজবংশী সাহিত্য সভা

কৰ্মৰত অৱস্থাত অধ্যক্ষ
ড० বছিৰ উদ্দিন বেপাৰী

From the Principal's Desk.....

I am much delighted to think that Progyati College has stepped into twenty five years of its noble existence – hence the Silver Jubilee which is going to be celebrated in a festive manner. Established in the year 1991, the institution of Higher Education situated in the Indo-Bangladesh Border Area has been able to fulfil the dreams of a lot of poor and financially backward students of taking graduate degree. Here lies the importance of the college which has come to this stage of today through academic and administrative struggle and has been able to survive in spite of great difficulties. As a strong believer in the line of the famous English poet P.B. Shelley - 'If winter comes, can spring be far behind', I along with all the persons related to the college were waiting for such a spring season for the college to come.

To bring up a child to manhood is nobler than to give birth to it. Likewise, the college would never have been able to identify itself as what it is today – without the sincere and selfless co-operation of some education-loving persons whom, I take the opportunity to extend my gratitude today at this proud moment.

Now I consider it my responsibility to lead the college ahead of the present context of globalization overcoming the challenges of time with the dedicated assistance of my staff as well as the governing Body by labouring hard in the days to come.

Wishing a bright future of the college.

Dr. Basir Uddin Bepari
Principal,
Progyati College, Agomani

প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়ৰ সভাপতিৰ দু-এষাৰ.....

অসমৰ সীমামুৰীয়া আগমনী অঞ্চলৰ উচ্চ শিক্ষাৰ সু-চিন্তাবে ইয়াৰ বুদ্ধিজীবি, শিক্ষানুৰাগী, সদাসয় ব্যক্তি সকলৰ প্ৰচেষ্টাত ১৯৯১ ইং চনত প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়ৰ জন্ম হয় (প্ৰাতক কলা বিভাগত)। জন্ম লগ্নৰ পৰা নানা ধৰণৰ আত্মকালৰ মাজেদি এই মহাবিদ্যালয়খন এটা চালুকীয়া অৱস্থালৈ উন্নতি হয়। য'ত কলেজৰ প্ৰবক্তা সকল, অঞ্চলৰ সদাসয় ৰাইজ আৰু কাৰ্যকৰী কমিটীৰ কেঁচা তেজ সোমাই আছে। এই নব্যজাত শিশুৰ সাৰকাৰ ৰূপ দিয়াৰ সৰ্বত্ত ভাবে সহায় কৰে এজন শিক্ষানুৰাগী মহান ব্যক্তি সৰ্বশ্ৰী ভূতনাথ পাৰ্শ্বসেবে। তেখেত ২০ (বিশ) বিঘা মাটি দান কৰি এই সদ্যজাত শিশুক বাচি থকাৰ সমল যোগায়। তেখেতে এতিয়া আমাৰ মাজত নাই। তেখেতৰ আত্ম চিক্শান্তি লাভ কৰক তাকে নতঃ শিবে প্ৰতিপাত কৰিছোঁ মহান ঈশ্বৰৰ ওচৰত।

মহাবিদ্যালয়খনৰ কাৰ্যকৰী কমিটী আৰু প্ৰবক্তা সকলৰ ত্যাগৰ বিনিময়ত আৰু সদাসয় ৰাইজৰ দান-বৰঙণিৰে এই প্ৰতিষ্ঠানখন এটা চালুকীয়া অৱস্থাত উন্নত হয়। ২০১৩ ইং চনৰ ১লা জানুৱাৰীৰ পৰা প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়খন অসম চৰকাৰে প্ৰাদেশীকৰণ কৰে। এই সৰ্বকৰ্ম কাৰ্যকৰী কমিটী, প্ৰবক্তাসকল, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল আৰু সমূহ ৰাইজ চৰকাৰৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন আৰু আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাইছে। এই ছেপ্তেতে সদাসয় চৰকাৰক টানি অনুৰোধ জনাইছে যে, যিহেতু এই অঞ্চলত বিজ্ঞান শাখাৰ কোনো কলেজ নাই। ধুবুৰী ভোলানাথ মহাবিদ্যালয়ৰ বাহিৰে যাব দূৰত্ব প্ৰায় ৩৫ কিঃমিঃ সেইবাবে এই প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়খনত বিজ্ঞান শাখাৰ ব্যৱস্থা কৰি দুখীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু অভিভাৱকক সাহায্য দিয়াৰ ইয়াৰে বাবে অনুৰোধ জনালোঁ।

বিজ্ঞান শাখাৰ খোলা বাবে ইয়াত যথেষ্ট সুবিধা আছে। যেনে- আগমনী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু ছাত্ৰশালা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত বিজ্ঞান শাখা চলি আছে। এই বিদ্যালয়ৰ দূৰত্ব যথাক্ৰমে ১ কিঃমিঃ আৰু ৮ কিঃমিঃ। প্ৰতি বছৰে এই বিদ্যালয় দুখনৰ পৰা প্ৰায় ১২৫ জনৰ পৰা ১৫০ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বিজ্ঞান শাখাৰ পৰা সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হয়।

প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়খন অসমৰ শেষ প্ৰাপ্তত বাংলাদেশ আৰু পশ্চিমবঙ্গ বৰ্ডাৰ অঞ্চলত অৱস্থিত। ইয়াক অসমৰ Gate Way বুলি কব পাৰি। এই অঞ্চলত উচ্চ শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা হোৱাত অঞ্চলৰ সমূহ ৰাইজে বৰকৈ আনন্দিত হৈছে। এই কলেজৰ পৰা যোৱা ২০০৪ ইং চনৰ পৰা ২০১৪ ইং চনলৈকে সৰ্বমুঠ, ২,১০৮ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী প্ৰাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰিছে, তাৰ ভিতৰত ১৭ জন প্ৰথম শ্ৰেণী (অনাৰ্চ) লাভ কৰিছে। গঙ্গাধৰ নৈয়ে এই অঞ্চলটোক ৰোধ ধৰি আছে। যাব ফলত প্ৰতিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ঘৰত পইতাভাত খাই পঢ়াৰ সুযোগ পাইছে।

এই প্ৰতিষ্ঠানখন প্ৰাক্ যৌৱন কালত উপনিত হোৱাত অৰ্থাৎ ২৫ বছৰ উপনিত হোৱাত কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-

শিক্ষায়ত্নী, অভিভাবক, বাইজ আৰু কাৰ্যকৰী কমিটীৰ সমূহ সদস্য আনন্দত মতলীয়া হৈ কপালী জয়ন্তী সমাবেশ ২৯, ৩০ আৰু ৩১ জানুৱাৰী ২০১৬ ইং তাৰিখত উদ্‌যাপন কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে।

এই উৎসৱত সকলোৰে আনন্দ হোৱাটো স্বাভাৱিক কিন্তু আনন্দৰ মাজতো মই এটা কাৰণত দুখ অনুভৱ কৰিছোঁ যে কলেজৰ ছুমিলাতা স্বৰ্গীয় ভূতনাথ পাল, প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতি মৰহম আমানুল বহমান, সভাপতি মৰহম আলীউদ্দিন চক্ৰৱৰ্তী, অধ্যক্ষ স্বৰ্গীয় ৰমেন অধিকাৰী দেৱ, প্ৰবক্তা মৰহম মহফুজৰ বহমান, প্ৰতিষ্ঠাপক সদস্য মৰহম আব্দুল হামিদ চক্ৰৱৰ্তী, প্ৰতিষ্ঠাপক সদস্য মৰহম হাজী মৌলানা ছোলেইমান আলী, প্ৰতিষ্ঠাপক সদস্য স্বৰ্গীয় কৃষ্ণমোহন পণ্ডিত দেৱ, সদস্য স্বৰ্গীয় ৰঞ্জিত কুমাৰ সিংহ, মৰহম হাজী আব্দুল চক্ৰৱৰ্তী, অতিথি চন্দ্ৰ দে আৰু জনা-অজনা বহুতে আমাৰ মাজৰ পৰা পৰলোক গমন কৰিছে সিহঁতৰ আত্মা চিৰশান্তি লাভ কৰক তাকে ঈশ্বৰৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনাইছোঁ। এই মহান ব্যক্তি সকলৰ নাম সোনাগী আখৰেৰে কলেজৰ ইতিহাসত যুগমীয়া হৈ থাকক তাকে কামনা কৰিছোঁ।

কলেজ কমিটীৰ অনুমোদন আৰু নিৰ্দেশ মৰ্মে N.H.-31 নং বাস্তৱ কাৰ্যত মোৰ পিতা মৰহম হাজী ওয়াহেদ আলী আহমেদ, মাতা মৰহমা মজিবুন নেচাৰ সৌৰভলত মূল গেটখন তৈয়াৰ কৰা হয়। বৰ্তমানে কলেজ কৰ্তৃপক্ষক গেটখন সমজাই দিয়া হয়।

এই প্ৰতিষ্ঠানখনৰ জ্ঞানৰ পোহৰৰ জৰিয়তে গোটেই অঞ্চলটোত সকলো জনগোষ্ঠী দল মত সাম্প্ৰদায়িকতা উৰ্দ্ধত থাকি সহ অৱস্থানৰ সামাজিক বাতাবল সৃষ্টি কৰি চিৰশান্তি বিৰাজ কৰক তাৰে কামনা কৰিছোঁ।

সদৌ শেষত আপোনালোকক ইংৰাজী নতুন বহৰৰ ওভেজা আৰু ভোগালী বিহৰ ওলগ জনাই অনিচ্ছাকৃত ভুল ভুলী ফমা বিচাৰি ইয়াতেই সামৰিছোঁ।

আলহাজ মজিবৰ বহমান

সভাপতি,

প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়, আগমণী।

মুখ্য সম্পাদকৰ কলম.....

অসমৰ পশ্চিম সীমান্তত অৱস্থিত ধুবুৰী জিলাৰ অন্তৰ্গত আগমনী অঞ্চলৰ উচ্চ শিক্ষাৰ একমাত্ৰ প্রতিষ্ঠানখন হ'ল প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়। এই অঞ্চলৰ সহভাগ লোকেই কৃষিজীবি। আনহাতে ইয়াৰ শতকৰা ৯০ ভাগ লোকে উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰভাৱ নপৰা আওহতীয়া অঞ্চলত বসবাস কৰি আছে। শৈক্ষিক দিশত এনেকুৱা অনগ্রসৰ পৰিস্থিতিৰ কথা বাককৈয়ে উপলব্ধি কৰি কেইগৰাকীমান সমাজসেৱী আৰু শিক্ষাপ্ৰেমী মহান ব্যক্তিয়ে অঞ্চলত এখন মহাবিদ্যালয় প্রতিষ্ঠাৰ আঁচনি পাতে আৰু এই আঁচনি অনুসৰিয়েই ১৯৯১ ইং চনত প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়ে জন্ম লাভ কৰে।

জন্ম লগ্নেৰে পৰা বহুতো উদ্যোগী কৰ্মকৰ্তা আৰু অঞ্চলটোৰ শুভাকাঙ্খী ৰাইজৰ হাত উজান দিয়া দান বৰঙনি আৰু সহায়-সহানুভূতিৰে বৰ্তমানলৈকে মহাবিদ্যালয়খন বৰ্তি আছে। অতি আনন্দৰ বিষয় যে ২০১৩ চনৰ ১ জানুৱাৰীৰ পৰা এই মহাবিদ্যালয়খনে প্ৰাদেশীকৃত মহাবিদ্যালয়ৰ হিচাবে চৰকাৰী স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। অবশ্যে এতিয়াও মহাবিদ্যালয়খনে সকলো দিশতে স্বচ্ছলতা লাভ কৰিব পৰা নাই।

যি কি নহওক বিভিন্ন খাত-প্ৰতিঘাতৰ মাজেৰে এই মহান প্রতিষ্ঠানখনে আগবাঢ়ি আহি ২৫ বছৰীয়া কপালী জয়ন্তী বৰ্ষত উপনীত হৈছে। অঞ্চলটোৰ শুভাকাঙ্খী ৰাইজ, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, অভিভাৱক-অভিভাৱিকা, প্ৰাক্তন ছত্ৰ-ছত্ৰী তথা অধ্যয়নৰত ছাত্ৰ-ছত্ৰী, সাংবাদিক, বুদ্ধিজীবি আৰু বিভিন্ন অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানৰ কৰ্মকৰ্তা সকলোৰে পূৰ্ণ সহযোগত ২৯, ৩০ আৰু ৩১ জানুৱাৰী ২০১৬ ত তিনিদিনীয়া বৰ্ণাজ্য কাৰ্যসূচীৰে কপালী জয়ন্তী সমাৰোহ উদ্‌যাপন কৰিবলৈ লোৱা হৈছে। এই উৎসৱৰ লগত সংগতি ৰাখি উদ্‌যাপন সমিতিয়ে মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা প্ৰকাশ হোৱা আলোচনী 'প্ৰজ্ঞা' খন কপালী জয়ন্তী বিশেষ সংখ্যা হিচাবে প্ৰকাশ কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰি ইয়াৰ সম্পাদনাৰ গধুৰ দায়িত্ব মোৰ নিচিনা এজন হতভাগ্যৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰাৰ বাবে মই সকলোৰে শলাগ লৈছোঁ।

স্মৃতিগ্ৰন্থ সম্পাদনা কৰা কামটো দৰ কঠিন। তথাপিও মহাবিদ্যালয়ৰ শুভাকাঙ্খী ৰাইজৰ আশীৰ্ব মন্তকত ধাবন কৰিলে আৰু সম্পাদনা সমিতিৰ সকলোৰে সহায় সহযোগীতাক সাৰথি কৰি লৈ স্মৃতিগ্ৰন্থ 'প্ৰজ্ঞা'ৰ বিশেষ সংখ্যাটি প্ৰকাশ কৰি সহৃদয়

পাঠক সমাজৰ হাতত তুলি দিবলৈ পাই নিজকে ধন্য মানিছোঁ। সীমিত জ্ঞানৰ অধিকাৰী মোৰ নিচিনা যোগ্যতাহীন ব্যক্তি এজনৰ ওপৰত স্মৃতিগ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ দায়িত্ব অৰ্পন কৰি আপোনালোক কিমানদূৰ উপকৃত হ'ব, সেই বিচাৰৰ দায়িত্ব আপোনালোকৰ ওপৰত।

স্মৃতিগ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত সকলো সময়তে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মাননীয় অধ্যক্ষ ডাঙৰীয়াৰ লগতে মোৰ সহকৰ্মী শ্ৰীযুত পৰমেশ্বৰ বায়লৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। যি সকল ব্যক্তিৰ মূল্যবান লেখনিৰে সমৃদ্ধ হৈ 'প্ৰজ্ঞা'ই আৰম্ভ প্ৰকাশ কৰি পঢ়ুৱৈ সমাজত জ্ঞানৰ জেউতি বিলাবলৈ সক্ষম হ'ল সেই সকলোক মোৰ কৃতজ্ঞতা আৰু অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলোঁ। স্মৃতি গ্ৰন্থখন সম্পাদনা কৰোঁতে যিবোৰ অজানিতে ভুলভাৱে বৈ গ'ল সেইবোৰ মৰ্জনা কৰি পাঠক সমাজে ইয়াক আদৰি ললে মোৰ শ্ৰম স্বাৰ্থক হ'ব।

সদৌ শেষত স্মৃতি গ্ৰন্থখন অতি কম সময়ৰ ভিতৰত দিনে-নিশাই অক্লান্ত পৰিশ্ৰমেৰে সজাই পৰাই পাঠক সমাজৰ হাতত তুলি দিয়া বাবে মেছাৰ্ছ আৰ. বি. অফ্‌ছেট প্ৰেছৰ স্বত্বাধিকাৰী শ্ৰীযুত অতিকুৰ ৰহমান দেব আৰু কৰ্মীমূন্দলৈ অশেষ ধন্যবাদ জনালোঁ।

'জয়তু প্ৰগতি মহাবিদ্যালয়'

জয়তু 'প্ৰজ্ঞা'

শ্ৰী সুনীল চন্দ্ৰ বায়

মুখ্য সম্পাদক স্মৃতিগ্ৰন্থ

'প্ৰজ্ঞা' (বিশেষ সংখ্যা)

সূচীপত্ৰ

অসমীয়া বিভাগ

ক) প্ৰবন্ধ

"প্ৰগতি কলেজ" সৃষ্টিৰ আদিপাঠ / মনজুৰ আলী চৰকাৰ	1
অসমৰ সমাজ সংগঠক শ্ৰীমন্ত শংকৰ দেৱ / মালা মজুমদাৰ	5
কোচ ৰাজবংশী লোক-সংস্কৃতিত বিয়া / নিতাই চন্দ্ৰ ৰায়	9
নোকল শান্তি থাট বিজয়ী শ্ৰী কৈলাশ সভাবী আৰু বচপন ৰাজাও আন্দোলনৰ বিষয়ে দু-এঘাৰ / প্ৰণৱ কুমাৰ পোন্ধৰ	15
আধুনিক যুগত সংস্কৃতৰ প্ৰয়োজনীয়তা/ শ্ৰী পৰমেশ্বৰ ৰায়	17
গোৱালপাৰীয়া লোক সংস্কৃতিৰ সাধক শিল্পী "আলাউদ্দিন চৰকাৰ" / মহিউদ্দিন আহমেদ	22
পৰিবেশ প্ৰদূষণ / কাহেমা খাতুন	27
প্ৰসঙ্গ : শিক্ষা শিশু আৰু নাবী সমাজ / বেণু মহন্ত	29
গোৱালপাৰীয়া লোক গীতত তামোল পানৰ ভূমিকা / চুলতনা ছেলিমা আহমেদ	31
সামাজিক চেতনাত নবীৰ আভাষ / শ্ৰী জয়া বাণী ৰায়	34
পশ্চিম অসমৰ চুবুৰী জিলাত চলিত ভোজপুৰী ভাষাৰ নিৰ্দিষ্টতাৰচক প্ৰত্যয় সম্পৰ্কে এটি সমীক্ষা / তুলশী ৰবিন্দাস	38
কোচ-ৰাজবংশী লোক সাহিত্যত "নিন্দাৰী গীত" / মিচ জ্যোতিকা অধিকাৰী	40
এইচ, এন, পি, মেমবীয়াল গ্ৰন্থগাৰ সম্পৰ্কে দু-এঘাৰ / হৰিনাস কৰ্মকাৰ	42
ভাৰত সৌন্দৰ্য বীৰ চিলাৰায় / সুনাল চন্দ্ৰ বৰ্মন	44
গ) গল্প	
অনুভৱ / মিনা ৰায়	46
প্ৰত্যেকা / পলাশ জ্যোতি ৰায়	48
বিসেহী বৰঠাকুৰৰ বিয়া / হাবিবা আভাৰ	54

ঘ) কবিতা

প্ৰভা / জয়ন্ত দেৱ	55
ছাত্ৰ জীৱনৰ কৰ্তব্য / দিপঙ্কৰ শীল	56
অনুভৱ / নিধু	56
জ্ঞান-বিজ্ঞান/ শিখা সৰকাৰ	57
প্ৰিয়জন তুমি সুখী হোৱা / মনোৰম ঘোঁহৈন চৰকাৰ	45
ভালগোৱা / হিছনাইল হক	59
মাতুল বেবনা / অনামিকা ব্যাপাৰী	59
স্বাধীনৰ আশাত / অনুসূতা কৰ্মকাৰ	60
সত্য আজি লুকাই গ'ল / বৰিতা ৰায়	60
মনৰ অহংকাৰ / উষা হাবিবা	61
তলা / অপূৰ্ব কুমাৰ ৰায়	61
নব প্ৰজন্মৰ নব উপহাৰ / হানিফ উদ্দিন আহমেদ	62
নিষ্ঠুৰতা / অজিত চন্দ্ৰ ৰায়	63
প্ৰিয়তমা / প্ৰশান্ত ৰায়	63
ৰূপ আৰু গুণ / ৰফিক আলী মণ্ডল	64
প্ৰকৃতি/ মনিকা বিশ্বাস	64

ৰাজবংশী বিভাগ

ক) প্ৰবন্ধ

ৰাজবংশী ভাষাৰ স্বনি তত্ত্ব আৰু কপান্তৰ / ড० ৰিজল নাথ ডকত	65
মহাবীৰ চিলাৰায় / ড० প্ৰতিমা নিয়োগী	76
ৰাজবংশী ছোৱালক / ড० সুশীল কুমাৰ ৰায়	79
নেপালত থাকোঁ কোচ-ৰাজবংশী গিলানেৰ পূজাপাৰ্বণ / ড० কৃষ্ণ কান্ত ৰায়	82
ৰাজবংশীলাৰ ৰাদ্যভাস / লাবনা ডকত	86

কোচ-বাজবংশী সমাজের কবি উৎসব "মুঠা নেওয়া"

/সুশীল চন্দ্র বায় 89

বাজবংশী লোকগীতের প্রেম /নির্মলা বায় 91

"গোহাই কমল আলী"- একটা পূবাণা বুঝাৰ বন্ধ পাতা

/মিতুহী বায় 93

খ) গল্প

মেলা /শ্রমেশ কান্তি বায় 95

গ) কবিতা

মনের অনেক আশা /পাণিয়া বায় 97

প্রচলিত বাজবংশী শ্লোক- /কৃষ্ণা বায় 98

সাধব /পাণিয়া বায় 99

বাংলা বিভাগ

ক) প্রবন্ধ

মনব জীবনে ধর্মের প্রয়োজনীয়তা
/ শ্রী পরেশ চন্দ্র প্রামাণিক 100

বাংলা ভাষা বাঙালীর আশা / ড० বনশ্রী ব্যানার্জী 103

গ) কবিতা

নব সভ্যতার নেপথ্যে /দীপক রঞ্জন সরকার 106

English Section

Women Participation in Socio-Economic
Development of Assam / Hemlata Kakati 107

Agomani in a Geographic Perspective
/ Shri Rabin Deka 110

Teacher / Sri Paresh Ch. Pramanik 116

"Religious Pluralism, Religious Acceptance
And Swami Vivekananda" / Ganesh Ch. Saha 119

Women Empowerment : A Challenge
of 21st Century / Bithika Chaki 121

Effect of Dowry System in our family life
special Reference to Dhubri Sub-Division,
Assam. / Mazibar Rahman 127

An Experience of North-East India and
Development of Women Education in
North-East reference to Assam / Smriti Roy. 129

Pitiable Lack of Knowledge of the Students in
English : My Personal Perception.. 131

অভ্যর্থনা সমিতি কপালী জয়ন্তী সমাবেশ, ২০১৫-১৬
প্রগতি মহাবিদ্যালয় আগমনী ১৩৩

